

R E F E R A T

Inspectoratul General al Jandarmeriei cere să i se comunice imediat:

1) numărul copiilor evrei orfani, pe județe, așa cum se găsesc în prezent în Transnistria.

2) denumirea localităților din țară, unde acești copii urmașii a fi repatriați, cu arătarea numărului ce se repartizează fiecărui oraș.

Un răspuns precis nu poate fi dat imediat din cauză că nu ne-a fost posibil de a cunoaște vreodată statistica populației evreiești deportate și nici datele demografiei mai amănunțite. S'a semnalat acestea în numeroase memorii adresate celor în drept.

Nici la a doua întrebare nu se poate răspunde precis, din cauză că nu avem răspunsuri precise la întrebarea pusă de către Domnul Președinte al Centralei cu prilejul adunării din 22 oct. Președinților de Oficii Județene în privința capacității de recepție a orșelor lor.

După datele aproximative pe care le posedăm, numărul orfanilor aflați în Transnistria și susceptibili de repatriere, se repartizează pe județe precum urmează:

Jud. Moghilău	2.200
" Balta	1.400
" Tulcin	250
" Jugastru	500
" Golta	150
" Râbnița	100
	4.600

O statistică exactă se află desigur în fiecare capitală de județ și propun ca, independent de comunicarea datelor de mai sus, să se trimită imediat comitetelor evreiești din județele de mai sus, următoarea telegramă:

"Legiunea de Jandarmi pentru Comitetul Evreesc.....
 "Pentru executarea dispozițiunii Inspectoratului General
 "al Jandarmeriei, comunicați imediat telegrafic fulger
 "numărul copiilor orfani aflați în toate coloniile evreiești
 "din județ" - Uevrom

X X

X

Socotesc că numărul orfanilor nu va depăși în nici un caz cel arătat mai sus.

Odată aprobată repatrierea, chestiunea cea mai importantă este repartizarea lor în localitățile din țară.

Domnii Președinți de Oficii au vădit multă bunăvoință în discutarea acestei chestiuni, totuși nu au dat încă - în marea lor majoritate - răspunsuri definitive.

Înăm în cele ce urmează o propunere de repartitie în care s'a ținut seama, în afară de proporția numerică a populației evreiești

Plecați din București, Miercuri în 8.XII.1943 la ora 20,40, am sosit la Otaci Joi, 9.XII.1943 ora 21,30, odată cu delegatul Inspectoratului General al Jandarmeriei.

Prin bunăvoința domnului șef al Postului de Jandarmi am fost încartiruiți.

Am avizat telefonic Legiunea de Jandarmi Moghilev și vineri dimineața la ora 8 ne-am prezentat domnului Maior Gh. Botocogă, comandantul Legiunii de Jandarmi Moghilău, cu care am avut un scurt schimb de vederi.

X X

X

La ora 15,30 a avut loc o ședință, la care au participat: domnul Maior Gh. Botocogă, Comandantul Legiunii de Jandarmi Moghilău, domnul Medic-șef al jud. Moghilău Mihail Ionescu și domnul Locotenent Vasiliievski, Căpitanul dela Legiunea de Jandarmi, și delegația noastră și dl. M. Katz.

După discuțiunile urmate s'au stabilit următoarele:

1) Numărul dorohoienilor aflați în orașul Moghilău este de 3198, restul până la circa 6200 se află în județ.
 Se va stabili de urgență numărul lor în fiecare localitate.

2) Imbarcarea omenilor să se facă în gara Moghilău, unde se va face în prealabil deparazitarea.

3) Primul transport să se facă în ziua de 17 crt. cu omenii din Moghilău, iar al doilea la 19 crt., cu restul dorohoienilor aflați în Moghilău.

Se va începe de îndată vizitarea medicală generală pentru a stabili pe cei suferinzi de boli molipsitoare și sociale.

Căzurile de boli molipsitoare vor fi izolate, iar celelalte vor fi semnalate serviciilor sanitare din localitățile în care se dusă omenii.

Pentru ușurarea și accelerarea verificărilor se vor angaja de către Comitet un medic epidimolog și unul venerolog, ambii ucrainici recomandați de către domnul Medic-șef al județului.

4) Dorohoienii din restul județului vor fi aduși în așa fel ca să poată fi trimiși cu ultimele 2 trenuri care urmează să plece între 21 și 24 Decembrie 1943.

Pentru acei cari vor trebui să rămână o zi sau o noapte în localitate, dl. M. Katz, președintele Comitetului va amenaja unul sau mai multe localuri izolate care vor fi puse sub pază militară.

5) Omenii veniți din alte județe vor fi trimiși în Țară, pe măsura sosirii lor, după deparazitare și echipare.

6) Bolnavii netransportabili vor rămâne în spital până la completa vindecare, după care vor fi trimiși și ei la Dorohoi.

7) Oamenii care au fost aleși pentru placare vor fi încastrați în grupuri de câte 40, sub comanda unui șef de vagon.

8) Fiecare tren va avea un medic, saniterii necesari și oameni de ordine.

Între cei care urmează să fie repatriați acum, există numărul de medici și de saniteri necesari.

9) Fiecare tren va avea poză militară fixată de către domnul Comandant al Legiunii.

10) Comitetul Biroului Organizației Muncii din jud. Moghildu va completa cele 2 declarații cerute pentru fiecare familie care se repatriază și se va întocmi deosebit o fișă fiecărei familii după modelele alăturate.

În fișă se va stabili și minimalul de îmbrăcăminte necesar, care se va distribui după departitare.

11) Se va distribui fiecăruia repatriat hrană rece precum urmează: 2 kgr. pâine, 750 gr. mezeluri, 100 gr. unt, 1/4 kgr. brânză, 1/4 kgr. ceapă, 1 kgr. morcovi.

Pentru copii, un supliment de lapte care se găsește la Otaci în cantități suficiente și în calitate excelentă la prețul de lei 20 litrul. Deosemeni e necesară cantitatea de 2000 kgr. marmeladă; pentru obținerea și trecerea ei de la Moghildu, trebuie autorizarea guvernământului Transilvaniei.

12) S-a stabilit că alimentarea să se facă la Otaci, unde se pot ușor aproviziona cele necesare.

În acest scop trebuie obținută aprobarea Prefecturii județului Soroca, care să fie transmisă Arhivăriei din Otaci, prin care se vor face toate aceste cumpărături.

x x

x

Comisiunea a discutat cu dl. medic-șef al jud. Moghildu, dl. Dr. Ionescu chestiunea departitării.

Dl. Dr. Vascoboinic întocmește un referat special în această privință.

x x

x

Cele discutate și fixate în ziua de 10 Decembrie a.c. au fost comunicate telefonic Centrului Evreilor din România în dimineața zilei de 11 Decembrie 1943.

La ora 9 ne-am prezentat din nou domnului Comandant al Legiunii de Jandarmi Moghildu, ci care s-a fixat definitiv programul plecării la Moghildu al tuturor evreilor dorohoieni din întreg județul, fiindu-se ca dat de placare a ultimelor trenuri zilele de 21 și 23 Decembrie 1943.

Dorohoieni din celelalte județe care urmează să se imbarca la Moghildu, vor fi repartizați la trenuri pe măsura venirii lor.

Urmează să se verifice dacă toate ordinele Inspectoratului general al Jandarmeriei au sosit la destinație.

x x

x

Cu permisiunea domnului Comandant al Legiunii de Jandarmi, comisiunea, condusă de către dl. Ing. M. Ketz, președintele Biroului Organizației Muncii Evreiești din jud. Moghildu și un delegat al Legiunii de Jandarmi Moghildu, a vizitat apoi:

- 1) Sediul Comunității
- 2) Cele 3 orfelinete
- 3) Policlinica
- 4) Farmacia și depozitul farmaceutic,
- 5) Cooperativa
- 6) Spitalul.

La sediul comunității ne-au primit dl. Ing. Moses Ketz, președintele Dr. Binovici, Dr. Stern, Moraru și Dr. Schiffer,

D-nii M. Ketz și Dr. Stern erau un raport detaliat de activitate, depe care dăm separat un rezumat. Le răspunde dl. Fred Șaraga

Asupra vizitei la orfelinete, farmacie, cooperativă și spital, vom face referate speciale.

Ne mărginim acum a arăta că:

La orfelinete starea generală sanitară este satisfăcătoare, mortalitatea aproape zero, copiii sînt bine și sunt în mare majoritate îmbrăcați. Un număr de orfani, relativ mic, este încă desbrăcați, i-am pus în pătură.

Măi sunt copii desculți, alții purtând un fel de încălțăminte impletită de ei din foi de porumb.

Hrana este aproape suficientă, mai fiind loc de îmbunătățiri: schimbăm li se da carne.

Stau prost cu așternutul și în special cu cearceafurile. Nici un pat nu are cearceaf.

Am trimis numeroase cearceafuri groase care au fost transformate în "cofalice" (un fel de haină-bluză) pentru bărbați și femei.

La farmacie, în depozitul farmaciei și în megezia cooperativei se află un stoc important de medicamente, vată și droguri.

La cooperativă funcționează cînt secționă cu mărfuri și produse diverse, care se vînd evreilor din ghetto.

O parte din mărfurile trimise dăla noi se vînd, iar produsul se servește dugetul Comunității.

La spital, în toate sectiile abundență de bolnavi. Personal medical își face datoria.

Nu sunt cearceafuri pe nici un pat. Nici așternut suficient. Motivul este scelăș arătat mai sus.

Hrana este insuficientă și nici nu se poate da bolnavilor cari au nevoie de o hrană specială, care de care nu se pot însănătoși (avitaminoză, boli ale subnutriției) alimentele necesare.

Laptele și untul se dau rarior, carnea foarte puțină, alte alimente necesare deloc. Porția de hrană pentru un bolnav a fost de 2 RKKS., iar azi când se dau alimente în natură, reprezintă și mai puțin.

Vom lua măsurile necesare pentru îmbunătățirea hranei.

Trebuie însă trasă concluzia că cel mai mare rău, cea mai mare dificultate este lipsa de îmbrăcăminte.

La spital, ca și pretutindea în spectacolul cel mai dezolant

este numărul enorm de oameni îmbrăcați în porfenițe, alții pe jumătate goi, foarte, foarte mulți desculți.

Din această cauză derivă cele mai multe necesități: boala și demoralizarea, imposibilitatea de a lăsa la muncă și deci de a mai câștiga ceva, etc. etc.

Trebuesc făcute toate eforturile și încă grabnic pentru a procura bine, pe orice cale. De obținut deosebită permisiunea de a trimite îmbrăcăminte uzată, chiar din păzământ de sec, decât nu se poate altfel.

O altă problemă de cea mai mare actualitate este aceea a combustibilului, care lipsește în această regiune, de întotdeauna.

Trebue încercat de a obține iarăși un tren de cărbuni și a se lua toate măsurile pentru combustibilul care se găsește acolo: țigări de seacă, turta de paie și bălegar, mai puțin lemne care nu se pot lua.

x x

x

Visitarea acestor instituții a durat, fără întrerupere, până ora 9 dimineața până seara.

La orele 6 ne-am prezentat domnului Maior Gh. Botoroagă, spre a ne lua rămas bun și să-i mulțumim pentru sprijinul deosebit pe care ni l-a dat, după care ne-am refăcut la Otaci.

x x

x

În dimineața zilei de 12 Decembrie 1943, înainte de plecare, am avut o lungă conferință cu dl. Demian, notarul Otacilor, cu care am discutat posibilitățile de aprovizionare.

Rezultatul este că se pot face la Otaci toate cumpărăturile, fără a stăgheri nevoile obștești. Trebuie numai obținută aprobarea prefecturii din Soroca prin Ministerul de Interne și Guvernământul Basarabiei.

x x

x

În dimineața, 17 Decembrie 1943, ora 9,40 dimineața am părăsit Otaci.

R A P O R T

asupra repatrierii evreilor deportați în Transnistria, prin punctul Tighina-Tiraspol

În baza delegațiilor speciale date de Centrala Evreilor din România, cu nr. 30421-30422 din 14 Decembrie 1943 și a autorizației cu nr. 48916 din 14 Decembrie 1943 a Inspectoratului General al Jandarmeriei, Direcțiunea Siguranței și Ordinei Publice, subsemnații ne-am deplasat, în ziua de 15 Decembrie 1943, orele 18,35 din București, direcția Tighina-Tiraspol.

Ajunși la Tighina în ziua de 16 Decembrie 1943, orele 13.30, am luat contact în aceeași zi cu legiunea de jandarmi Tighina și cu primăria aceluiași oraș.

La orele 16.30, am fost primiți de d-nii maior Mihailovici, căpitan Gheorghe Dragomir, comandantul și ajutorul de comandant al legiunii de jandarmi Tighina, și de dl. plutonier Roman.

Supunându-le celor de mai sus scopul venirii noastre după examinarea autorizațiilor și delegațiilor, dl. comandant al legiunii ne-a precizat că în virtutea ordinilor primite de la Ministerul de Interne în ziua de 8 Decembrie, urmează a fi repatriați prin Tighina un număr de 63 de evrei.

În ceea ce privește lotul de 218 evrei și anume cei triați din lagărul Vapniarca, cari conform informațiilor și instrucțiunilor noastre urmau a se îndrepta prin Tighina, dl. maior Mihailovici ne-a arătat că tabelul a sosit dar că ordinul de mai sus al Ministerului de Interne stabilește că ei vor fi trimiși la vetre tot prin Otaci-Moghilev.

În urma discuțiilor purtate, s'a convenit că la mijloc poate fi o eroare decurgând din împrejurarea că între timp lagărul Vapniarca desființându-se, evreii au fost trimiși în alte lagăre în sud, astfel că nu ar fi exclus ca și repatrierea acestor 218 evrei, să se facă tot prin Tighina.

După ce s'au mai pus la punct unele chestiuni tehnice în legătură cu repatrierea (deparazitarea, identificarea, etc.) și după ce ni s'a arătat că până în prezent nu au sosit autorizațiile de călătorie pentru cei care se repatriază, subliniindu-se totuși că este posibil ca acestea să fi fost trimise la Tiraspol, conferința a luat sfârșit la orele 17.30.

La orele 18, am fost primiți de dl. maior Pălcăianu, primarul orașului Tighina.

La cererea noastră, dl. primar a luat contact cu legiunea de jandarmi, oferindu-se să ne pună la dispoziție

./.